

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่องการบริหารการผลิต ของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ระดับชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ระดับชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รหัสนักศึกษา 5331602001
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ระดับชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รหัสนักศึกษา 5331602001 จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า  
เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่องการบริหารการผลิต โดยใช้หนังสือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ หนังสือของ ทับทิม วงศ์ประยูร และคณะ บทที่ 7 เรื่อง การบริหารการผลิต

### 3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำการศึกษาค้นคว้าในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โดยใช้เวลาสอน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2553 และ 22 ตุลาคม 2553

### เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่อง การบริหารการผลิต
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อสอบแบบปรนัย แบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้

### วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่อง การบริหารการผลิต ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้
  - 1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการทั่วไป ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2550 และหนังสือเรียนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่อง การบริหารการผลิตของ ทับทิม วงศ์ประยูร และคณะ
  - 1.2 ศึกษาการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จากคู่มือแนวการจัดการกิจกรรม การเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 271-279)
  - 1.3 ศึกษาแนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สุวิทย์ มูลคำและ อรทัย มูลคำ 2545 : 182-193)
  - 1.4 วิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา ดังตารางการวิเคราะห์แผน การจัดการเรียนรู้

ตาราง 1 ตารางการวิเคราะห์

| แผนการจัด<br>การเรียนรู้               | เนื้อหา  | ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง   | กิจกรรมการวิจัย   |
|--|--|---|---|
| บทที่ 7 เรื่อง<br>การบริหาร<br>การผลิต | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. วัตถุประสงค์และ<br/>ความสำคัญของการ<br/>บริหารการผลิต</li> <li>2. ลักษณะและประเภท<br/>เกี่ยวกับการบริหาร<br/>การผลิต</li> <li>3. กลยุทธ์การผลิต</li> <li>4. วงจรการผลิต</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. นักศึกษาสามารถอธิบาย<br/>เนื้อหาที่เรียนได้</li> <li>2. นักศึกษาสามารถนำ<br/>แนวคิดวิธีต่างๆ มาใช้กับ<br/>การบริหารการผลิต<br/>ได้อย่างเหมาะสม</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. จัดทำแผนการ<br/>เรียนการสอน</li> <li>2. นำแบบทดสอบ<br/>ก่อนเรียนให้<br/>นักศึกษาทำ</li> <li>3. อภิปราย</li> <li>4. นักศึกษาค้นคว้า<br/>และการทำงาน<br/>กลุ่ม</li> <li>5. ให้นักศึกษา<br/>นำเสนอ<br/>กรณีศึกษา</li> <li>6. นักศึกษาตอบ<br/>คำถามด้วย<br/>ปากเปล่า</li> <li>7. ให้นักศึกษาทำ<br/>แบบทดสอบหลัง<br/>เรียนอีกครั้ง</li> <li>8. ประมวลผล</li> </ol> |

1.5 กำหนดรูปแบบและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1.5.1 สารสำคัญ

1.5.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ (ผลการเรียนรู้)

1.5.3 สารการเรียนรู้

1.5.4 กิจกรรมของผู้เรียนหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1.5.4.1 อาจารย์แนะนำทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน แนะนำเกี่ยวกับระเบียบการทำงานกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม แจกวัสดุประสงค์ของบทเรียนและทำกิจกรรมร่วมกัน

1.5.4.2 อาจารย์นำเสนอประเด็นหรือเนื้อหาใหม่ โดยอาจนำเสนอด้วยสื่อที่น่าสนใจใช้การสอนโดยตรงหรือตั้งประเด็นที่น่าสนใจให้ผู้เรียนอภิปราย

1.5.4.3 จัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ให้สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน ประกอบด้วยนักเรียนความสามารถสูง ปานกลาง และความสามารถต่ำ (เก่ง 1 คน – ปานกลาง 2 คน – อ่อน 2 คน) แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา ทบทวนเนื้อหาที่อาจารย์นำเสนอจนเข้าใจ และผู้เรียนทุกคนในกลุ่มทำแบบทดสอบ (Quiz) เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน

1.5.4.4 อาจารย์และนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ยังนักเรียนยังไม่เข้าใจ อาจารย์ควรอธิบายเพิ่มเติม และนักเรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม และพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงานและอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

1.5.5 สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมหรือแหล่งเรียนรู้

1.5.6 การวัดและประเมินผลระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือกระบวนการวัดและประเมินผล

1.5.7 บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

1.6 เขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดขั้นตอนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ จำนวน 1 แผน เรื่อง การบริหารการผลิต

1.7 นำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอคำแนะนำในเนื้อหาแต่ละขั้นตอนของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ ความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนในการใช้ภาษา ความครอบคลุมและถูกต้องของเนื้อหาสอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล ความเหมาะสมด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.8 จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์นำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่องการบริหารการผลิตของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ศึกษาคู่มือแนวการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการบริหารธุรกิจ สาขาวิชา การจัดการทั่วไป เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสาระการเรียนรู้ วิธีการคัดเลือกข้อสอบ

2.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษามาจัดทำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเนื้อหา ในแผนการจัดการเรียนรู้มีสาระการเรียนรู้ในรายวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่อง การบริหารการผลิต มาใช้ในการจัดทำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างข้อสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เรื่อง การบริหาร การผลิต แบบปรนัย โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยจัดสร้างเป็น 20 ข้อ เพื่อคัดไว้ใช้จริง 10 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิง เนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จากนั้นนำแบบทดสอบพร้อมแบบประเมิน นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ชุดเดิมเพื่อตรวจประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC เลือกข้อสอบตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ซึ่งแสดงว่า ข้อสอบมีความสอดคล้องกับ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจริง และอยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรง (สมนึก กัทธิยานี. 2546 : 218-220)

2.6 นำแบบทดสอบ ไปทดสอบกับนักศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง

2.7 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์หาระดับความยาก (Difficulty Level) และค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากข้อสอบทั้งหมด 20 ข้อ คัดเลือก 10 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-1.00 ซึ่งพบว่า ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.87 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.68 (ภาคผนวก ค)

2.8 นำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งเพื่อพิจารณาขอความเห็นชอบ

2.9 จัดพิมพ์และทำสำเนาแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

### 3. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ผู้วิจัย ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ศึกษาเอกสาร และตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63 - 72)
- 3.2 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ จำนวน 1 ฉบับ 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ซึ่งมี 5 ระดับ
- 3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาและความเข้าใจ
- 3.4 ดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาษาที่ไม่ชัดเจน และปรับให้เหมาะสมกับวัยของนักศึกษา
- 3.5 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

### ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยค้นคว้าครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในรายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารการผลิต ของนักศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ ระดับชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ จำนวน 42 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ดังนี้

1. ทดสอบความรู้พื้นฐานการเรียนวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ บทที่ 7 เรื่อง การบริหารการผลิต ก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ
2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชา วิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ บทที่ 7 เรื่อง การบริหารการผลิต โดยจัดการเรียนการสอน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง
3. ทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ทุกครั้งเมื่อมีการสอนเสร็จในแต่ละแผนการเรียนรู้อ

4. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ บทที่ 7 เรื่อง การบริหารการผลิต หลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน กับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชา วิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ บทที่ 7 เรื่อง การบริหารการผลิต ตามเกณฑ์ 75/๓ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test โดยใช้สูตร The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 145)

3. แบบประเมินผลความพึงพอใจนักศึกษาที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้วิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ บทที่ 7 เรื่อง การบริหารการผลิต

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1.1 การทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. t-test